

SZÉKASZÓ

2013. augusztus

KARCFALVI-CSÍKJENŐFALVI KISÚJSÁG

MÁRIA ÉNEK

1. Boldogságos Krisztus Anyja vígadozzál,
mert a földre fényességet, vigaszt hoztál,
boldogságot harmatoztál,
drága bokor, édes bimbót virágoztál.

2. Előtted sír egész ország könyörögve,
hiszen tied századoktól minden rögje,
István király szent örökje,
Isten után benned bízunk mindörökre.

3. Szent Fiadat, Boldogasszony kérd e népért,
győzelemmel verje vissza ellenségét,
rabságának vesse végét,
adja neki égen-földön üdvösségét.

A CSÍKKARCFALVI PLÉBÁNIATEMPLOM 2012-2013. ÉVI RÉGÉSZETI KUTATÁSÁNAK LEGFONTOSABB EREDMÉNYEI

A Nagyboldogasszony plébániatemplom nemrégiben folytatott régészeti kutatásáról a Csíki Székely Múzeum 2012. évi évkönyvében részletesen beszámoltam. Az alábbiakban éppen ezért csak néhány olyan részletre térek ki, amelyek mindenképpen említést érdemelnek.

Elsőként azt kell hangsúlyozni, hogy az ásatás során egyértelműen kiderült, hogy a középkori templom hajójának jelentős felmenő részei maradtak fenn napjainkig, azaz a jelenlegi diadalív-től nyugatra található falak középkoriak. A 18-19. század fordulóján az akkor folyó építkezésekről származó értesülések: „Ezen Templom régi és kitsin lévén, én ell rontattam 1796-ban (a sanctuariumot meg hogyván régiségeknek meg tartásáért) meg nagyítottam, úgy hogy amely annak előtte 15 öl volt, most 18 öles”, illetve a „mivel most a templomnak két oldalát künnebb vétette” megjegyzés tehát nem azt jelenti, hogy a régi hajót teljesen lebontották, miként azt a szakirodalom gondolta.

A templom legrégebbi része tehát nem a 15. századi gótikus szentély, hanem a hajó keleti fele, amely egy korábbi építési periódus része. E korai hajó építésének idejére nézve nincs biztos régészeti adatunk, a templom melletti kevert rétegekből származó Árpád-kori töredékek azonban egyértelműen jelzik, hogy ekkor már biztosan adatolható emberi jelenlét a templomdombon. Ez pedig aligha lehet független a gótikus szentély alatt dokumentált temetőtől és annak egyházától. Az első templom nagy valószínűséggel már állt a 13. században.

Ennek ismeretében szinte

bizonyosnak tűnik, hogy a pápai tizedlistán 1333-1334-ben Szenttamás és Rákos között összeírt Tarkó nevű település és papja a későbbi Nagyboldogasszony plébániatemplomhoz kapcsolható.

A korai templomnak nem ismerjük

alapozás alapján a hajót a 16. században égett agyagbordákból kialakított boltozattal látták el. Valamikor ezt követően, talán a 17. században bonthatták le a régi harangtoronyt és egy új, nagyobb harangtoronyt építettek. Ezt kifestés is díszíthette, hiszen erről

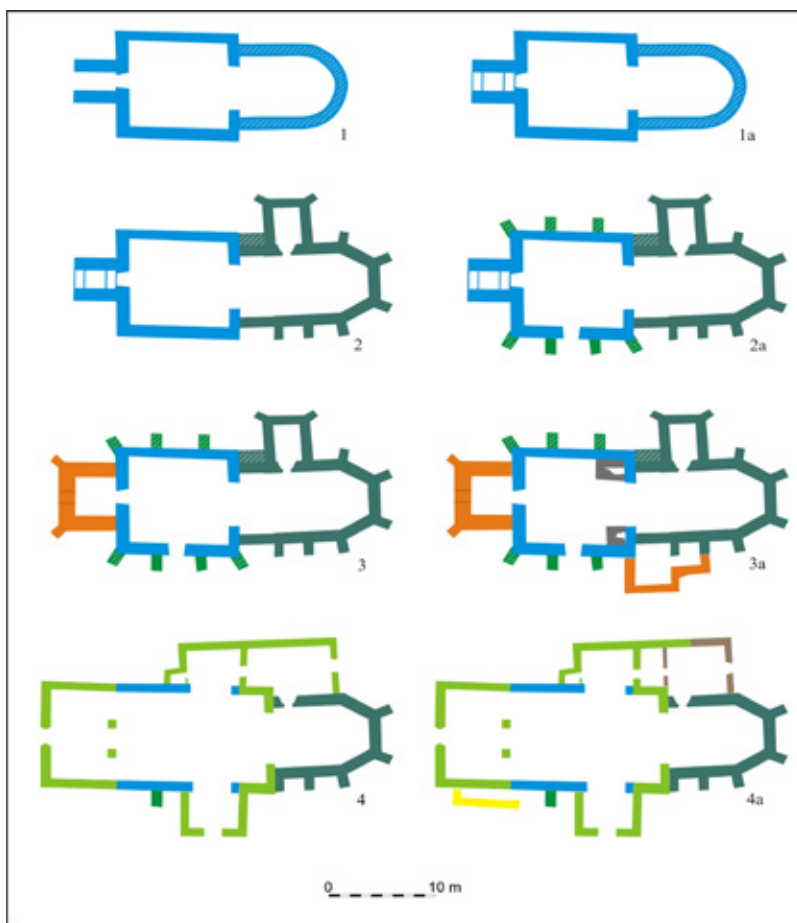
emlékeztek meg a 18. századi összeírásokban: turribus duabus ornata.

Az ekkor említett másik díszes torony a kerítőfal tornya. Ennek építési ideje azonban nem esik egybe a kerítőfal építésével. A „várfalnak” három, jól elkülöníthető szakasza van. A legelső építéskor a toronynak még az alsó szintjei sem álltak, a kerítőfal és a torony csatlakozásánál nyitott szelvényben ugyanis jól látható volt, hogy a két fal nincs kötésben és alapozási mélységük is eltérő. Erre a korai kerítőfalat utóbb megmagasították és egy olyan fából készült gyilokjárót, védőfolyosót építettek rá, amely a belső és külső falsíknál is szélesebb

lehetett. A ma látható lőréses kő mellvédes szint csak egy harmadik periódusban épült fel, úgy, hogy falazata már kötésben van a torony kapcsolódó falazatával. A lőréses szint építése valamikor a 16-17. századra tehető, míg a korábbi periódusok keltezéséhez egyelőre nincs kézzelfogható adatunk.

18. században a hajót nyugat, kelet és észak felé is bővítették. Nyugaton elbontották a hatalmas saroktámpilléres harangtoronyt, míg keleten a szentélyből „haraptak” ki egy boltszakasznyit. Ekkor került a boltozati zárókő, mint építőanyag, az északi kápolna külső falába, ahol a tavalyi helyreállítás óta látható.

Botár István, régész

a szentélyét, úgy tűnik, hogy a gótikus építkezések és a későbbi temetkezések miatt még alapfalai sem maradtak meg. Biztosak vagyunk viszont abban, hogy az Árpád-kori templomnak már volt a nyugati oldalon harangtornya. Ez a ma ismert legkorábbi harangtorony a Csíki-medencében, és egyben arra is rávilágít, hogy a korabeli templom rangos építmény lehetett.

A 15. század közepén a korai templom szentélyét lebontották és megépítették a ma is álló gótikus szentélyzáródást. Ez nyugati irányban egy boltszakasszal hosszabb volt jelenlegi állapotánál.

A déli oldalon ma is álló támpillér, illetve a déli bejáratban feltárt támpillér

XIV.

NAGYBOLDOGÁSSZONY

NAPOK

www.karcfalva.ro**Augusztus 15., Csütörtök**

12:30 - Ünnepi szentmise és a felújított vártemplom megáldása

Augusztus 16., Péntek

17:30 - A boldogemlékű Márton Áron püspök 1970-es bérmakörútja alkalmával Karcfalván készült fotók kiállításának megnyitója (kulturóthon díszterme)

18:00 - Ünnepi gálaműsor (piactér)

Fellépők:

- karcfalvi és jenőfalvi gyerek-fúvószenekar
- Ördögborda néptáncsoport
- Szivárvány ír táncsoport

20:30 - Open Stage - Kozma Attila és Lung László Zsolt előadása

21:30 - Utcabál, zenél a HEVEDER zenekar

Augusztus 17., Szombat

13:30 - Gyermek-jégkorongmérkőzés - SK Felcsík - Miskolc U10 (jégpálya)

14:00 - Gyermek-jégkorongmérkőzés - SK Felcsík - Miskolc U12 (jégpálya)

14:00 - Nagypályás labdarúgó-mérkőzés: Cíkszeredai Öregfiúk – Karcfalvi Hargita (futballpálya)

16:00 - Karcfalva/Jenőfalva Öregfiúk jégkorongmérkőzés (jégpálya)

18:30 - Közkecsolyázás (jégpálya)

21:00 - Sensation White Party (piactér)

A HIT ÉVE*(2012. október 11. – 2013. november 24.)*

A Hit éve két fontos célt jelöl meg a katolikusok számára.

Az első önmagunk felé mutat: mélyedjünk el jobban hitünk lényegében, térjünk meg újból és hitelesen, s teljes szívből keressük a Krisztussal való élő kapcsolatot – elsősorban az imádság, az Oltáriszentség és a Szentírás által.

A második cél embertársaink felé fordítja figyelmünket, hogy a megtalált kincset, Jézus Krisztust, minél több testvérünkkel megoszthassuk.

A Hit évében méginkább érezzük személy szerint nekünk szóló felhívásnak Jézus szavait: „Menjetek tehát, és tegyetek tanítványommá minden népet!” (Mt. 28, 19)

HISZEK EGY ISTENBEN*A Hit évére megjelent Imakönyv*

Az Imakönyv tartalmából: egyházunk tanítása a hitről, részletek XVI. Benedek, A hit kapuja című körleveléből, gyakorlati tanácsok a Hit évére, imádságok, elmélkedések, hitvalló szentek, szent hitvallók, az új evangelizáció szolgálatában, lelkeségi mozgalmak elérhetőségei, Szentírási részek hitről, evangelizációról, ismert költők, írók alkotásai a hitről stb.

*Berkes László***ÉNEK A HIT ÉVÉRE**

Hiszünk, Urunk, hiszünk benned,
növed hitünket, kérünk:
add, hogy hitünk biztos legyen,
s másra fel ne cseréljük!
Szívünket és értelmünket
hitünk által járja,
úgy ítéljünk, s úgy tekintsünk
szerte a nagyvilágra!

Gyullaszd fel a hitnek lángját,
legyünk, mint égő fálya,
s ne ragadjon el magával,
szokások balga árja!
Add, hogy erős hittel tudjunk
tanúságot tenni,
mindennapi küzdelmünkben
hitünk tudjon vezetni!

Add, Urunk, hogy szent hitünkben
legyünk mindig boldogok,
tettek nélkül hitünk, tudjuk,
élettelen, holt dolog.
Buzgó hittel munkálkodjunk
igaz szeretetben,
s kegyelmedből munkánk után
hozzád jussunk a mennybe!

ELSŐÁLDOZÁS

Idén újabb 26 gyerek vette fel az elsőáldozás szentségét:

Antal Krisztina, Bács Tihamér, Bálint Botond, Bálint Viola, Bartalis Edina, Bálint Kinga, Bíró Sarolta Anett, Boér Szilvia, Gidró Balázs, Gidró Beáta, Kedves Attila, Kosza Ákos, Lukács Bernadett, Lukács Beáta, Ördög Renáta, Páll András, Karácsony Zoltán, Bíró Barbara, Bíró Ervin, Bíró Szidónia, Farkas Dávid Attila, Gyenge Krisztina, György Réka, Kajtár Gabriella, Karda Hunor, Katona Szilvia.

KÖZSÉGÜNKHÖZ KÖTŐDŐ JELENTŐS ÉVFORDULÓK

357 éve, 1656. augusztus 25-én szentelték pappá az 1632-ben Karcfalván született P. Literati (Nagyboldogasszonyi Miklós) Bonaventura ferences szerzetest. Csíksomlyón halt meg 1697. július 30-án.

299 éve, 1714. augusztus 21-én szentelték Erdély püspökévé a karcfalvi születésű MÁRTONFFY GYÖRGY esztergomi kanonokot. Az ő püspöksége idején került vissza az unitáriusoktól a katolikusok használatába a kolozsvári Szent Mihály-templom. 58 éves korában, 1721. szeptember 5-én, hosszas betegeskedés után tért örök nyugalomra. (Lestyán F. nyomán).

1869. augusztus 20-án, 144 éve született Karcfalván GIDRÓ (ISTVÁN) BONIFÁC bencés szerzetes, tanár, tankönyvíró, pannonhalmi apát. 1958-ban Győrött hunyt el, ott is van eltemetve.

117 éve, 1896. augusztus 28-án született Csíkszentdomokoson MÁRTON ÁRON püspök. 1939. február 12-én szentelték püspökké. 1980. szeptember 29-én Gyulaféheváron a püspöki palotában hunyt el és a Székesegyház kriptájában helyezték örök nyugalomra. Nemrég a gyulaféhevári érseki palota udvarán felavatták és megáldották a néhai püspök szobrát, amely méltón emlékeztet a boldogemlékű főpásztorra.

137 éve, 1876. augusztus 20-án FOGARASSY MIHÁLY, Erdély akkori püspöke szentelte fel Sárlos Boldogasszony tiszteletére a Csíksomlyói Kegytemplomot, aki 1864-1882 között töltötte be püspöki tisztségét.

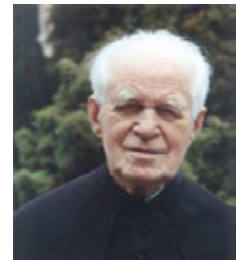

Ez év augusztus 24-én lesz 62 éve, hogy letartóztatták dr. JAKAB ANTAL püspököt, aki közel 13 évi börtön után, 1964-ben szabadult rabságából. 1980. április 2-ig segédpüspök, majd 1990 március 14-i visszavonulásáig megyéspüspök. 1993. május 5-én halt meg, teste a Gyulaféhevári Székesegyház kriptájában van elhelyezve.

115 éve, 1898-ban született Csíkszentdomokoson Dr. MAGYARI GERŐ sebészorvos, aki 1933-1954 között volt a magyarországi Keszthelyen sebész osztályvezető főorvos, a városi kórház igazgató főorvosa. Munka közben tifuszt kapott, nem lehetett megmenteni és 1954-ben, 56 éves korában elhunyt. Sírja a keszthelyi temetőben látható.

Öt éve múlt, hogy életének 96., papságának 72. évében, 2008. július 14-én Székelyudvarhelyen elhunyt LESTYÁN FERENC, nyugalmazott érseki helynök, aki 1945-1952 között volt a Nagyboldogasszony Egyházközség lelki gondozója. Szülőfalujában, a csíkszentkirályi temetőben alussza örök álmát.

Ez év augusztus 11-én múlt 4 éve, hogy SZÉKELY GERGELY nyugalmazott plébánost szülőfalujában, Gyergyóalfaluban helyezték örök nyugalomra, aki 15 éven át (1975-1990) szolgálta községünk híveit (NSZ)

RÉGI IDŐKRE EMLÉKEZÜNK

E hónap 30-án, a gyulafehérvári érsekség Márton Áron püspök tiszteletére ünnepséget szervez Csíkszentdomokoson. Születésének közelgő évfordulóján (augusztus 28.) mi, karcfalviak is emlékezünk a nagy püspökre, visszaidézve ezúttal egy kivonatos jegyzőkönyv alapján azt a látogatását, amelyet az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség akkori országos igazgatói minőségében tett községünkben. Szavai talán mára is érvényesek. (NSZ)

JEGYZŐKÖNYV

A Kath. Népszöv. helyi tagozatának Karcfalván a község-háza nagytermében 1934. dec. 26-án tartott közgyűléséről.

Jelen vannak: Márton Áron a Kath. Népszöv. Központi igazgatója, Saas Antal esp. plebános, helyi igazgató, Ferenc József főgondnok, tagozati elnök, s a hitközség tagjai közül igen sokan.

A közgyűlés műsorát Szopos Gizella Jakab Ödön: „Az én kis falumban” című versével kezdi meg.(...) Ezután Ferenc József főgondnok a helyi tagozat elnöke emelkedik szólásra, és röviden beszámol a tagozat működéséről, a kulturális téren elért eredményről. Majd keresetlen szavakkal úgy a maga, mint a hitközség képviselőjében szeretettel köszönti a Kath. Népszövetség központi igazgatóját Márton Áront(...) Márton Károly ... jenőfalvi legény „Testvérünk vére” című

tanulságos verset szavalja igen ügyesen, mely után Márton Áron központi igazgató emelkedik szólásra, s gyönyörű beszédében rámutat a székelység legnagyobb veszedelmének az ivás, bicskázás, egymást jelentgetés káros következményére, és rámutat arra, hogy a mostani nehéz időkben józanul ítélő becsületes, tiszta erkölcsű ifjúságra van szükség, amely férfi kort érve bátran tud harcolni a sok támadással szemben, mely éri fajunkat, évszázados kultúránkat és drága anyanyelvünket. Szívből jövő lelkes szavait síri csendben hallgatta végig a zsúfolásig megtelt ház.

Ez után Saas Antal a helyi tagozat igazgatója beszámol a tagozat létszámáról, működéséről. Egyben sajnálattal emlékszik meg ama szomorú körülményről, hogy ifjúságunknak nagy része még mindig nem értette meg az egyesületbe való tömörülés szükségességét és még nagyon sokan távol tartják magukat az énekóráktól és más összejövetelektől.

Kmf.

Ferencz József
Elnök

Saas Antal
igazgató

Szász József
jzö.

(Népszövetségi jegyzőkönyvek, 27-es könyv. Egyházi levéltár)

Az egyháztanács tagjai 1970-ben Márton Áron püspök társaságában.

A kép Özv. Gidró (Mátyás) Béláné tulajdona

A képen látható öreg hársfára nézve, most csak nosztalgiával emlékezhetünk azokra az időkre, amikor életerős pompájában ékesítette a templom és a kerítés közötti teret. Ki tudja, hány Boldogasszony ünnepet élt át, amíg teljesen kiöregedve, félig korhadtan várt további sorsára. A körülbelül 250-300 éves matuzsálem állapota az utóbbi években annyira gyengült, hogy a templom és környékének felújításakor a szakemberek a kivágása mellett döntöttek.

Ma már csak a korhadat tuskója és az abból (szerencsére) kinövő új hajtások a bizonyítékai az óriásfa egykori létezésének. (N.SZ.)

ÉLMÉNYEKEL TELE ÚTON A VATIKÁN FELÉ

Az egyetlen közös római út, amelyet 1987 nyarán tettem Dr. Jakab Antal püspökkel, örökre emlékezetes marad számomra. Általában minden hosszabb út bonyodalmakkal kezdődik, de valahogy a végén minden megoldódik. Így voltam ezzel én is.

Akkoriban mint püspöki titkár dolgoztam Gyulafehérváron, és a számos teendő között reám hárult az a feladat is, hogy Bukarestből elhozzam az utazáshoz szükséges útleveleket.

Ugyanis a püspök úr hivatalos meghívást kapott az olaszországi Bari-szigetére, az ortodox-katolikus konferenciára, ahová Rómáig engem is magával vitt.

A bukaresti útra készülve, a püspök úr és a magam személyazonosságai igazolványát, a szükséges egyéb iratokat és a repülőjegyek árát, valamint a cigarettámat és gyújtót bepakolva a fekete diplomata táskába, nyakkendőt téve fehér ingben szálltam fel a főváros felé közlekedő vonatra. Meleg nyári nap volt, a fülkében többen is utaztunk, de Brassóba érve leszállt a vonatról a velem szemben ülő férfi, akinek ugyanolyan táskája volt, mint az enyém. Közben a vonat elindult, és én szerettem volna rágyújtani. Levettem a táskát, kinyitottam: egy rend pizsama és egy üres dosszié volt benne. Nagyon megijedtem, gondoltam ebből óriási botrány lesz! Nem volt mit tenni, Plojesten az állomáson leszálltam és egy kedves állomásfőnöknőnek elmondtam mi történt. Kérésemre kapcsolatba lépett brassói

kollégáival, ahol hangosbmondón közölték a táskacserét. Ezalatt én vártam a fejleményeket, és idegességemben cigarettacsikket kerestem, hogy legalább rágyújtsak, de azt sem volt amivel meggyújtani. Nemsokára azonban mosolyogva jött a főnöknő, hogy Brassóból közölték: jelentkezett az állomási rendőrségnél az úriember, tévedésből vette le az én táskámat. Jött is a következő vonattal a plojesti állomásig, hogy visszacseréljük jogos tulajdonunkat. Most is látom, ahogyan ő a vonaton, én pedig a peronon himbáljuk a tökéletesen egyforma fekete diplomata táskákat. Bocsánatot kért, tévedés volt, bele se nézett a táskába, csak a hangosbmondót hallva nyitotta ki, s jött rá, hogy nem az övé. Újjászülettem.

Tovább utazva, a fővárosban elintéztem a dolgomat, majd visszatérve Gyulafehérvárra, örökre „megszabadultam” a táskától. Ajándékba adtam egyik

ott dolgozó papbarátomnak.

Mindezek után szerencsésen érkezünk meg a püspök úrral Rómába, de a kalandnak itt sem volt vége. A Vatikánban is mindkettőnkre nem mindennapi „élmények” vártak, amelyeknek egyikét a SZÉKASZÓ hasábjain már említettem.

Bara Ferenc,
Csikdánfalvi plébános

A DOKTORI CÍM BIRTOKOSAI KÖZSÉGÜNKBŐL

DR. LEVELES LÁSZLÓ karcfalán született 1972-ben. Az 1-4 osztályt a jenőfalvi, az 5-8 osztályt a karcfalvi iskolában végezte. A Márton Áron Gimnáziumban érettségizett 1990-ben.

Az egyetemet Kolozsváron végezte a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kémia és Vegyészmérnöki karán, Kémia szakon, 1990-95 között.

1997 és 2002 között Hollandiában a Twentei egyetemen dolgozott, és az itt elvégzett kutatómunkából írta a doktori disszertációját, melynek címe: Könnyű alkánok oxidatív konverziója olefinekké.

A disszertáció az alacsony szénatomszámú alkánok olefinekké való oxidatív konverzióját tanulmányozza alkálifém promotórral módosított magnéziumoxid katalizátorokon. A kutatást az egyre növekvő olefinigény (főleg propénigény) motiválta. Az olefinék a modern petrokémiai ipar legfontosabb alapanyagai, a felhasználási szükséglet folyamatosan nő.

A disszertációban közölt információ elősegíti egy sikeres

olefingyártó folyamat kritériumainak összeállítását.

Dr. Leveles László jelenleg, a magyarországi Százhalombattán él.

DR. KARDA LÁSZLÓ Karcfalván született 1963-ban. Iskoláit Csíkszeredában végezte. A Márton Áron Gimnáziumban érettségizett 1982-ben.

Ezután a Bukaresti Tudományegyetemen szerzett mérnöki diplomát geológia és geofizika szakon 1988-ban, majd a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen (MBA) képeztést kapott. Tudományos, PhD fokozatát a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karán szerezte. Kutatási területe a stratégiai vezetés és válságmenedzselés.

Az 1980-as évek második felében a bányaiiparban, az 1990-es években az ásványvíz-, majd fa- és építőiparban volt vezető beosztásokban. 1993-tól él Magyarországon. A 2000-es évek elejétől a reorganizációs szakterületen számos nagyvállalat átvilágításában, reorganizációs tervének kidolgozásában és végrehajtásában vett részt. Több bank megbízásából végzett bankbiztosítói tevékenységet, Magyarországon és Romániában is. 2012-ig a Vértesi Erőmű ZRt. igazgatóságának tagja és elnöke-vezérigazgatói tanácsadója, korábban a Ganz Transelektro ZRt. igazgatósági tagja és vezérigazgatója volt.

Szakterülete: vállalatok átvilágítása, válságmegelőző és

válságkezelő programok előkészítése és megvalósítása, stratégiai vezetési tanácsadás. Egy budapesti székely tanácsadó társaságnak a társtulajdonosa és válságkezelési igazgatója.

2013 évtől a Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdasági Továbbképző

Intézetének valamint a Szent István Egyetem (Gödöllő) Gazdaság- és Társadalomtudományi Karának óraadó tanára. A Reorganizáció és fizetésképtelenségi válságmenedzselés tantárgyakat oktatja a Felszámolási és Vagyonfelügyeleti Szakon.

Szabadidejében hegedül és zongorázik, valamint síel és teniszezik.

(folytatás a 8. oldalról)

DR. FÜLÖP ANNAMÁRIA (Răbăgia).

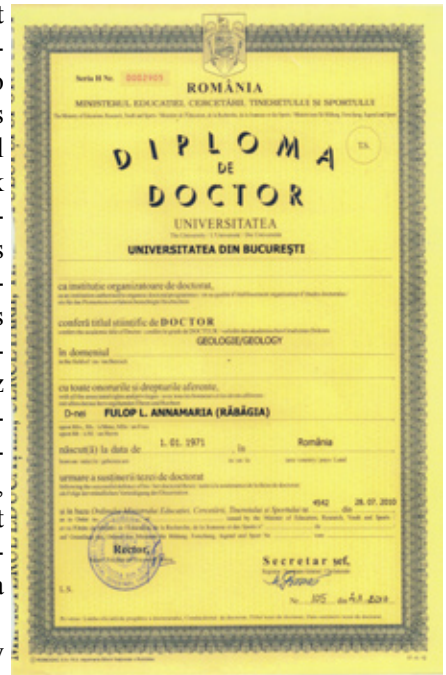
Karcfalván született 1971-ben, itt járt iskolába, majd a Csíkszeredai Márton Áron Gimnáziumban végzett 1989-ben. Érettségi után a Bukaresti Egyetem Geológiai és Geofizikai Fakultásán mérnöki diplomát szerzett.

Doktori disszertációját 2006-ban védte meg. Dolgozatának címe: Szeizmikus rétegtani elemzés a Pannon – medence északi részében. Mivel a szeizmika legfontosabb része az üledékes testek geometriájának kirajzolásához, a dol-

gozat főleg a szeizmikus rétegtani kutatásokra épül, mert az őslénytani anyag igen szegényes. Munkájában főleg a Pannon-medence északi részében (Szatmár és Bihar megye) a Pannon-tó üledékeinek rétegtani tagolásával és korrelációjával foglalkozik. Dolgozatában sikeresen párhuzamosította a határmentén elkülönített szeizmikus rétegeket és a Pannon-tó selfperemi lejtőjének időbeli eltolódását. Térképek és szelvények alapján

részletes képet lehet kialakítani az egykori Pannon-tó környezeteiről és az azokon belül lezajlott események relatív kronológiájáról. Ezek a deltaikus és kontinentális üledéktestek jelentős részben progradációval épültek fel, azaz oldalirányban növekedtek, nem egyszerűen alulról felfelé, és észak-északkelet irányból fokozatosan feltöltötték a Pannon-medencét, míg nem csak egy kis tó maradt belőle a medence közepén, a mai Balaton.

*

Amint a fentiekből kiténik, kisebbségi (székely) létünk nem akadály, hogy gyermekeink a tudomány világában is feltalálják magukat. A szorgalom, az erőfeszítés előbb-utóbb meghozza az eredményt. Erre utal a székely gyökereit felvállaló Dr. Balás András, az Egyesült Államokban élő híres egyetemi professzor is a Tudomány és helytállás című könyvében, amelyet a közelmúltban személyesen is bemutatott községünkben. Hangsúlyozza a tudományos terület sokféleségét, amely rendkívül bonyolult és összetett, mindig lépést tartva a fejlődéssel, amely alapos munkát és elhatározást kíván a kutatótól. Ezt tették székely gyermekeink is, akik kisebbségben velünk együtt éltek, de tudományos munkájukkal bizonyították, hogy a többséggel való egyenlő esélyt és tiszteletet megérdemlik.

Annak ellenére, hogy Annamáriát az élet a fővárosba sodorta és a többségi nemzet körében él, a két László pedig az anyaországban áll helyt a tudomány világában, mindenképpen részünkről is elismerést érdemelnek kisebbségi sorsunk becsületének népszerűsítésében.

Németh Szilveszter

CSAK FOGYUNK, EGYRE CSAK FOGYUNK...

A közelmúltban jelent meg az anyaországi sajtóban egy döbbenetes hír, amely rámutat, hogy ha tovább folytatódik a népességfogyás, akkor kétszáz év múlva megszűnnek az utolsó magyarok!

A romániai magyarság esetében sem rózsásabb a helyzet. Az utóbbi népszámlálás adatai alapján itt is több mint 400 ezerrel fogyott a magyarok száma az elmúlt 20 évben, ami főleg a Székelyföldre vonatkozik, de az egész Kárpát-medencében élő magyarok esetében is ugyanez a helyzet. Általában a tragikus népességfogyás okai mindenütt hasonlóak. Íme, ha csak az abortuszról beszélünk, ezt Kína után először az anyaországban engedélyezték. Vajon hány millió magyar gyermek nem született meg ennek következtében? Próbálkozások vannak a gyermekvállalás buzdítására, ami nem elégséges. A fiatal párok az anyagi nehézségekre, szegénységre, nem utolsó

sorban tanulmányaik folytatására hivatkozva nem vállalják a gyermekáldást. Ez utóbbi főleg a tehetősebb társadalmi rétegekre vonatkozik, hisz úgy a lányok, mint fiúk igyekeznek több diplomát is szerezni és csak azután lépnek házasságba. Ott viszont keményen kell dolgozni, lakást, autót kell venni, be kell járni a fél világot, és csak azután kerülhet sor a gyermekvállalásra. Ez viszont már elég késő, hisz koruk könnyen meghaladja a 30 évet és alig egy-két gyermeket vállalnak. Igaz, előfordul az is, hogy egyesek szegyéllnek több gyermeket vállalni. Így társadalmunk eloregedik, és lo-15 év múlva az aktív dolgozók száma annyira csökken, hogy fizetésük járulékból nem lesz lehetőségük eltartani a mind nagyobb számú nyugdíjast!

A kisebbségben élő magyarság fogyásának egy másik oka az asszimiláció! Az a magyar gyermek, aki nem anyanyelvű

iskolába jár, előbb-utóbb elveszett a magyarság számára. Különböző Európa államainak nagy részére is jellemző a kisebbségek beolvadása a többségi nemzetbe, de általában mindenütt csökken a lakosság létszáma. Kivétel talán Lengyelország, ahol az utóbbi 25-30 évben mintegy 4 millióval növekedett az ott élők száma. Ez talán azzal is magyarázható, hogy a közel 97 százalékban katolikus ország lakói bíznak a jövőben, hittel vállalják a gyermekáldást. Nem véletlen, hogy a népszaporulat főleg abban az időszakban volt erőteljes, amikor a világ katolikusai lengyel pápa vezetése és védnöksége alá tartoztak.

Vajon fog-e hatni a magyarságra a lengyel példa? Ha nem, könnyen elsodródunk a történelem zsákutcájában.

Bara Béla, ny. tisztviselő.

TUDOMÁNYOS MUNKÁJÁT ÚJABB OKLEVÉLLEL JUTALMAZTÁK

Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elnöke ünnepélyes keretek között nyújtotta át az elismerő oklevelet. (NSZ)

Dr. ZÁGONI ELEMÉR nyugalmazott főgyógyszerészt a gyógyszerészet területén végzett kimagasló tevékenységéért és a MGYT célkitűzéseinek támogatásáért a Társaság elnöksége a „Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Tiszteletbeli Tagja” latin nyelvű elismerő oklevélben részesítette. Az oklevelet még az elmúlt év végén adományozták, de objektív okok miatt akkor a főgyógyszerész azt nem vehette át. Erre az ez év június 15-18 között községünkben megtartott gyógyszerész továbbképző tanfolyam keretében került sor, amikor Farkasné Dr. Tompa Ildikó a

MINDENKÉPPEN ELISMERÉST ÉRDEMEL

Sok település egyre inkább keresi identitását. Megszülettek, születgetnek a falumonográfiaik, iskolákat, egyéb intézményeket neveznek el az illető település hírességeiről, szerveződnék falunapok, sokadalmak, fesztiválok, bajnokságok, stb, stb... Mindezeknek örvendve némi nosztalgiával emlékszem vissza az 1983-as évre, amikor a karcfalvi gyógyszertár fennállásának századik évfordulóját ünnepeltük. Istenem, mily gyatra volt akkor az infrastruktúra! Ennek ellenére, a rendezvényt a nagyszámú, rangos résztvevő mellett a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem kiválóságai is megtisztelték jelenlétükkel. A nemrég elhunyt Rácz Gábor professzor úr felvillanyozódva jegyezte meg, hogy falusi környezetben nem

tud ilyen magas tudományos szintű rendezvényről. Nyilván nem történt ez véletlenül. Volt egy, szülőfaluja érzelmi talajába mélyen gyökerező gyógyszerész, aki lelkesedéssel, konok kitartással szervezte a centenáriumot. Azt is illik tudni, hogy amikor doktori címét szerezte meg mint „falusi gyógyszerész” országos viszonylatban is ritka „csodabogárnak” számított.

Örvendetes, hogy Dr. Zágoni Elemér egy nem túl zajos és nem túl népszerű területen, a tudomány területén munkája által téglaként beépül jó hírű szülőfaluja szellemi építményébe.

Macalik Ernő

GYÓGYSZERÉSZ TOVÁBBKÉPZŐ CSÍKKARCFALVÁN

Június 15-18 között immár a második alkalommal (először 2010-ben) kreditpontos gyógyszerész továbbképző színhelye volt községünk, melynek megnyitóját polgármesterünk is megtisztelte jelenlétével. A rendezvényen Pest- és Hargita megyei gyógyszerészek vettek részt. A Pestmegyei Gyógyszerész Kamara és a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság felkérésére vállaltam ezen esemény megszervezését. Előadóink a szegedi, pécsi, marosvásárhelyi Gyógyszerészeti egyetem tanárai voltak. Előadásaikban gyógynövényekkel, gyógytermékekkel illetve gyógyszerész történettel foglalkoztak.

Dr. Péter H. Mária elsőként az egykori csíksomlyói Ferencrendi szerzetes, Kájoni János által 1673-ban, magyar nyelven irt Herbáriumát mutatta be. Előadásában olyan növényekre hívta fel a figyelmet, melyeket 340 évvel ezelőtt és ma is használnak betegségek gyógyítására. Második előadásában Lencsés György ARS MEDICA című, 1577-es kéziratát ismertette, mely az első magyar nyelven megjelent orvosi könyv. A könyv egyik fejezetében összefüggő magyar nyelven növény leírásokat, gyógyjavallatokat találunk.

Dr. Szendrei Kálmán professzor úr „Magasabbrendű gombák mint élelmiszerek, mérgek és gyógyszerek,” című

értekezésében a divatba jött gombákból készített több mint 200 féle étrendkiegészítőre hívta fel a figyelmet, melyeknek jótékony hatását nem lehet kísérletesen igazolni.

Második előadásában a gyógynövény készítményekkel kapcsolatos dilemmákkal foglalkozott. Ebben az esetben is nagy gond a megbízhatatlanság.

Dr. Szabó László professzor úr az özönnövényekről tartotta első előadását. Ezen növények idegen földről kerültek hozzánk (tájidegenek), makacsul terjednek nálunk, velük új kórokozók és kártevők jelennek meg, ugyanakkor pollenérzékenységet, allergiát okoznak. Második előadását a védett hazai gyógynövényekről tartotta.

Utolsó előadónk Dr. Csupor Dezső adjunktus a népi gyógynövényes orvoslásról, valamint a sok külföldi gyógynövénykészítmény vizsgálatának eredményeiről értekezett. Vizsgálataikkal beigazolták sok készítmény hatástalanságát.

Délutánonként Macalik Ernő biológus tanár úr vezetésével botanika túrákon vettünk részt. Ezúton is megköszönöm értékes munkáját.

Dr. Zágoni Elemér

HARANGOZNAK A MI KIS FALUNKBAN...

Talán ez ismert nóta szövegének a bevezetőjével kezdeném a beszélgetést Laci bácsival, hisz pontosan déli 12 órát ütött a toronyóra, amikor a kapu előtt várta a déli harangszót, amelynek hallatára levette kalapját, keresztet vetett, majd jelezte, hogy várjuk meg a harangszó végét, addig ne beszéljünk.

A ház előtti villanyoszlopnak féloldalt támaszkodva, áhítattal hallgatta a harangszót, majd annak végén még egy néhány másodpercig várakoztatott, hogy ezután nem-e húzzák össze a harangokat.

- Na, most bemehetünk a házba, nincs halott a faluban-, mondja megnyugodva, majd kinyitja a kaput és az udvaron átmenve betessékel a konyhába, ahol a felesége éppen az aszalterítéssel van elfoglalva.

- Tudja, én is várom a behívómat-, tréfálkodik a 94. évében járó GÁBOR LACI bácsi, aki tudomása szerint- és ez így is van-, ő a legidősebb ember a faluban.

Beszélgetésünk fonalát a templom és környékének felújítására terelem, majd az itt töltött gyermekkori emlékeiről kezdem.

- Hát, bizony, nekem is ebben a templomban öntötte a fejemre a keresztvizet dr. Kászoni Alajos akkori plébános, jól emlékszem rá – mondja némi huncutsággal. Mire felcseperedtem, már Saas Antal esperes-plébános tartotta a hittan órákat. Gyermekkoromban is rendszeresen jártam templomba, de a szüleim is megkövetelték a miséken való részvételt. Sokszor ministráltam, csak az volt a baj, hogy kezdetben nem tudtam a papnak latin nyelven válaszolni. Apám szigorú ember volt, ő vett „kezelésbe”, s utána a

latin is ment, mint a karikacsapás, csak éppen fogalmam se volt mint mondok. Többször voltam vidimusz, jól fogott a szenteltvízbe tett aprópénz, amit házszenteléskor kaptunk,- meséli.

Iskoláit Jenőfalván és Karcfalván

végezte, s amint mondja, nem volt rossz tanuló, kellemesen emlékszik vissza azokra az időkre. Amint mondja azonban, nem volt könnyű, mert akkor is román világ volt, és minden tantárgyat románul kellett tanulni.

- Ferencz Lajos volt a tanító bácsink, és egy Bálint Jancsi nevű barátom nem tudta megmondani románul, hogy 2x2 mennyi? Erre kikapott a tanítótól, amit otthon el is panaszkodott. Az édesapja elment megtudakolni a verés okát. A tanító az apja előtt ismét megkérdezte románul a szorzótáblát, mire a gyermek: lássa édesapám, ismét kezdi!

Gondolataiban átugorva a gyermekkorát, az itthon töltött legényéletét idézi fel. Segített szüleinek a gazdálkodásban, de a báli mulatságokat sem vetette meg. Megtörtént, hogy csak reggelre ért haza, pedig korán mentek volna kaszálni. Édesapjával a kapuban találkoztak, ő a lovas szekérrel elment, büntetésből nem várta meg amíg átöltözik, s így gyalog ment utána a Sósrétre. Sok minden történt ifjú korában is, majd jött a második világháború, a katonáskodás, 1947-ben pedig a házasságkötés. A konyha falán mutatja is azt a berámázott képet, amit 2007-ben a 60 éves házassági évfordulón készítették.

- Bizony, nagyon eltelt az idő, átéljük a kollektivizálást, az évek folyamán történt sok-sok nehézséget. Most kollektív nyugdíjasként itthon éldegélek a feleségemmel, a ház körül tesz-veszek amennyire az erőm engedi, közben az öregséggel és az azzal járó betegségekkel is meg kell küzdeni, a látásom is meggyengült. Az utóbbi időben a templomba sem tudok járni, bízom abban, hogy a koromra való tekintettel a jó Isten ezt megbocsássa nekem, hisz éveken keresztül az egyháztanács munkájában is részt vettem. A pap fiam is gyakran haza látogat, a kisebbik fiammal és családjával egy udvaron lakunk, mindig segítenek, ha hozzájuk fordulunk.

Íme, egy közel száz éves életút a maga nehézségeivel, gondoljaival, örömeikkel és bánatokkal, de hitében megerősödve türelemmel viseli élettársával együtt az idős korrallal járó nehézségeket, bízva a Mindenható akaratában.

Németh Szilveszter

BÖNGÉSZDE

A Hargita Népe ez év július 25.-i heti kulturális mellékletében Komoróczy György ismert nyelvművelő írásából idézzük az „úr” szó használatával kapcsolatos tudnivalókat. Amint írja, az úr szó kapcsolódhat névhez, beosztáshoz, foglalkozáshoz, és a nyelvi illetan is az udvarias megszólítási formák közt tartja számon. Ezúttal nem térünk ki részletesen -habár érdemes lenne- a cikkben közölt, és a polgári gyakorlatban alkalmazott úr szó használatára, de mindenképpen illendő azokat a megszólítási formákat ismerni nekünk is, amelyek a katolikus egyházi személyekre vonatkoznak.

„A pápa megszólítása és címe: szentatya vagy szentséges atya. Levélben például: Őszentsége X.Y. pápának. ..., Szentséges Atyám! A pápa után a legmagasabb rangú főpap a bíboros. Címe/megszólítása: főmagasságú vagy eminenciás. **Nagyméltóságú és főtisztelendő cím illeti meg a katolikus érseket, püspököt, segédpüspököt.** (Kiemelve NSZ). Ezt a címet lehet a kegyelmes formával helyettesíteni. Méltóságos és főtisztelendő címzés jár a római katolikus nagyprépostoknak, főapátoknak, pápai prelátusoknak. Nagyságos és főtisztelendő címet viselnek a kanonokok, prépostok, apátok, pápai kamarások, főesperesek. (...) Tisztelendő megszólítás jár a plébánosnak, segédlelkésznek (káplánnak), tanácsosnak, diakónusnak. Ha nem jut eszünkbe a pontos megszólítás, az egyházközségi vezetőtől fölfelé a főtisztelendő megszólítás segíthet rajtunk: főtisztelendő érsek úr, főesperes úr és így tovább. A kisebb beosztásúak esetében a tisztelendő atya, tisztelendő úr megszólítás használható. (...) Az apácák megszólítására nem hivatalos helyzetben a név mellett a nővér szót használjuk, de hivatalosan a katolikus egyházban forgalomban van a tisztelendő nővér forma is. (...)” NSZ.

FALUNKBELI ÉLSPORTOLÓK AZ ORSZÁGOS ÉS NEMZETKÖZI VERSENYEKEN

ALBERT JÚLIA, 13 éves, 6-ik osztályt végzett Karcfalván. Már első osztályos korától korcsolyázik, Csíkszeredában és itthon gyakorol. Szorgalmának, kitartásának köszönhetően a rövidpályás gyorskorcsolyázásra szakosodott.

Barta Jakab Gyöngyvér személyes edzője nagy reményeket fűz hozzá. Részt vett több országos és külföldi versenyen, Magyarország, Ausztria, Olaszország, Lengyelország, Törökország korcsolyapályái nem ismeretlenek számára. Részt vett a Balkán-bajnokságon, a Danubia-kupa-sorozaton, majd

melyekből a bronz- és ezüstérmek mellett a legtöbb az aranyérem. Egy karcfalvi lány, akiről bizonyára még sokat hallhatunk.

ALBERT KATALIN, csak 9 éves és az ősszel megy a harmadik osztályba, de már 4 éves korától korcsolyázik. Annyira ügyes, hogy az edzők őt is, akárcsak nővérét, a rövidpályás gyorskorcsolyázás felé irányították. Országos versenyeken vett részt, de volt már

Olaszországban az Európa-kupán, ahol gyakorlatilag Kelet-Európa és Nyugat-Európa legjobbjai mérték össze tudásukat.

Eddig 24 érmet gyűjtött be,

Magyarországon, ahol a korabeli gyermekeknek rendezett Mikulás-kupáról is éremmel tért haza. Büszkén mutatja azt a 12 érmet, amelyeket különböző versenyeken szerzett. Természetesen ezek közül a legértékesebbek az aranyérmek, hisz azok tükrözik a legkiválóbb eredményeit.

GIDRÓ ANTÓNIA, 12 éves, most megy a 6-ik osztályba Csíkszeredában. A nyári pihenés neki is rövid volt, a szárazedzések és a jégen való gyakorlás nem sok időt enged a játszózásra. Egy héten 4-5 napot gyakorol jégen, legtöbbször Csíkszeredába kell beutaznia társaival együtt, de a karcfalvi műjégpályán is időnként korcsolyázhatnak.

Edzője ugyancsak Barta Jakab Gyöngyvér, aki elégtétellel nyugtázza rövidpályás gyorskorcsolya teljesítményeit. Ennek bizonyítéka, hogy az országos versenyeken túl Ausztriában, Szlovákiában, Csehországban, Lengyelországban és Olaszországban is versenyezhetett. Eddig 8 érmet „zsebelt” be, amelyek közül már ő is egy aranyéremmel büszkélkedhet. A jégpályákon már ebben a hónapban megkezdődnek az edzések, ezek a legfontosabbak a korcsolyázók számára, hisz az itt elért teljesítményeik alapján jelölik ki a versenyeken való további részvételt.

(folytatás a 12. oldalról)

MÁRTON BENEDEK, 14 évet töltött júliusban, az ősszel megy Karcfalván a 8. osztályba. Már 5 éves korától sportol, Csíkmadarason kezdte a cselgáncs (judo) edzéseket, majd később a csíkszenttamási cselgáncs csapat tagja lett.

Személyes edzője Dániel Szabolcs sporttanár. A Csíkszeredai Sportiskola leigazolt sportolója. Részt vett több országos és külföldi versenyen.

Elért eredményei saját korosztályában: Belföldön 2009-ben, 2011-ben és 2012-ben országos bajnok egyéni versenyben, 2013-ban ezüst (II.) érme, de csapatban is második helyezést értek el. 2010-ben Budapesten az

egyéni versenyen bronzérmét nyert, 2011-ben és 2012-ben Szlovákiában a harmadik, illetve második helyet szerezte meg. 2012-ben részt vett a Budapest-Kupán is, ahol II. díjat nyert. Ugyancsak 2012-ben a törökországi Rodostóban rendezett Balkán-bajnokságon is versenyzett, ahol 9 balkáni ország bajnokai küzdöttek meg egymással. Ott III. helyen végzett az egyéni összecsapásokban. 2013 júniusában Magyarországon a Győr városában szervezett Európa-Kupán

ötödik helyen végzett, és az elkövetkező időszakban még számos rangos versenyen lesz lehetősége bizonyítani. Összesen 42 érem birtokosa, amelyből 25 aranyérem.

MÁRTON KATINKA, 16 éves, a Csíkszeredai Márton Áron Gimnázium X. osztályos tanulója. Ő is a cselgáncsot választotta, mint fiú testvére. Négy éves korától gyakorolja ezt a sportot a csíkszenttamási csapatban, de a Csíkszeredai Sportiskolánál van leigazolva. Edzője neki is Dániel Szabolcs sporttanár. Nem könnyű lányként ebben a sportágban részt venni,

de az utóbbi időkben korcsoportjában több helyezést ért el az országos versenyeken. Magyarországon a Tenkes-kupán csillogtatta meg tudását, amelyet aranyéremmel jutalmaztak (I. hely).

Ezidáig 12 érmet szerzett egyéni- és csapatversenyeken, amelyből 7 aranyérem, ami azt bizonyítja, hogy a lányok is meg tudják állni helyüket ebben a különös sportágban. (NSZ)

TUDJUK TARTANI AZ ÜTEMTERVET

2011 decemberében kitűztünk egy célt magunknak: a jégpályának működni kell évente minimum nyolc hónapot, vagyis augusztus elsejétől március végéig. A 2012-2013-as idényben sikerült, még túl is léptük majd egy hónappal, idén pedig tisztelettel jelentjük: üzemben vagyunk augusztus 1-től és meg sem állnánk március végéig, ha minden a terv szerint működik. Ráadásul a hozzánk látogatókat az újonnan elkészített parkoló várja. Köszönjük a Karcfalvi Tanácsnak!

Igaz, hogy voltak nehézségeink, de menetközben minden megoldódott és immár a nyolc felcsíki község mellett Hargita Megye Tanácsa és Csíkszereda Megyei Jogú Város is társult, ami biztatónak tűnik a Felcsíki Műjégpálya életében.

Sikerült megalapítani a Felcsík

Sport Klubot is, aminek szerepe az összes jeges sport fellendítése és működtetése a kistérségben. Idén jégkorong és rövidpályás gyorskorcsolya szakosztá-

valamint négy csapattal.

A közkorcsolyázást sem hagyjuk ki, minden szombat és vasárnap este várjuk a korcsolyázni vágyókat már augusztus 10-től és próbálunk minél több szórakoztató lehetőséget is beiktatni a zsúfolt programba. A jégprogramot percre pontosan lehet követni a www.csikijegkorong.ro weboldalon, továbbá követhetik a rendezvényeinket a Facebook-on „Felcsíki Műjégpálya” keresőszó alatt.

Köszönjük az összes felcsíki településnek, közbirtokosságoknak és mindenkinek a támogatást, és bízunk benne, hogy a jövőben is legalább ennyire jól működnek majd a dolgaink.

Nagy Attila
pályamenedzser

lyokkal indulunk, de nincs kizárva, hogy a műkorcsolya szakosztály is elindul. Az elkövetkezendő idényben közel 80 sportoló és 8 edző fog tevékenykedni. Részt veszünk jégkorongban az U12-es és U10-es korosztályos bajnokságban egy,

A FÚVÓSZENEKAR JÚLIUSA

Fúvószenekarunk júliusi hónapja élményekben gazdag és tapasztalatokban bővelkedő volt. Július 8. és 14. között zajlott Karcfalván a II. Fúvóstábor, amelyen 100-an vettünk részt. Ebből 12 tanár és a többi zenét szerető gyerek és ifjú. A karcfalvi és jenőfalvi gyerekeken kívül, a táborban részt vettek a mezőfényi fúvószenekar tagjaiból egy páran és gyergyóból néhány diák. A tanáraink közül voltak külföldről érkezettek és helyi tanárok is:

Gergely-Simon Ibolya - uola (Csíkszereda), Mayer Róbert - klarinét (Gyergyószentmiklós), Miklós Imre

- szaxofon (Magyarország), Braileanu Attila - trombita (Uzon), Berze Albert - vadászkürt (Csíkszereda), Sztranyák Dávid - harsona (Magyarország), Török József - tuba (Magyarország), Pekáry Andrea - zeneelmélet (Magyarország), Szederjessi Dávid - ütős (Segesvár), Csiszér László - xilofon (Csíkszereda), Czier Zsolt - karmester (Mezőfény), Bálint Zoltán - karmester (Karcfalva).

A fúvóstábor napi programja: délelőtt 4 óra, illetve délután 3 óra szólampróba, vagyis külön hangszercsoportonként az iskola illetve a kultúrotthon területén gyakorlás, majd este 2 órás zenekari próba. Szombaton kirándultunk a loki borvízhez, amely során sikerült egy picit lazítani a természetben. A tábor alatt nagyon sok szép új művet sajátítottunk el, amelyet vasárnap be is mutattunk. Vasárnap reggel, a szentmise előtt a templom tornyából szólt az Isten dicsőítésére, magasztalására a trombita

hangja. A szentmisén sem hiányolhatták a hangszerek hangját, ott is különböző triókat meg kvártetteket hallhattak. A szentmise után közvetlenül kezdődött az ünnepi koncert a kultúrotthonban. Először a kezdő zenekar játszott, majd ezt követően néhány

művet hallhattak külön hangszercsoportonként. A koncertet a nagy fúvószenekar zárta, amelyben fújtak a mezőfényi, gyergyói társaink, illetve tanárainkból is egy páran. Ez a tábor sokat segített a fejlődésben mindenkinek.

A júliusi hónap második fele sem telhetett el izgalmak és élmények nélkül. Épp, hogy véget ért a tábor, kedden este indultunk Fertőrákosra, a testvértelepülésünkre. Menet, megálltunk Budapesten és volt szerencsénk megnézni a Parlamentet és a Szent Koronát. Estére érkezünk meg Fertőrákosra. Csütörtökön megismerkedtünk a községgel, bejártunk a Fertőrákosi Kőfejtőbe és a kristálymúzeumba. Délutáni programunk kenutás volt a Fertő tavi nádásban, ami kifejezetten tetszett nekünk. Másnap Sopronban néztünk meg egy interaktív erdészeti múzeumot, ami szintén érdekes volt, sok dolgot ki is próbálhattunk. Délutánonként fürödtünk a Fertő-tó-

ban. Esténként viszont zenekari próba volt közösen a fertőrákosi fúvószenekarral. Vasárnap voltunk hajóútra, amialatt végig zenéltünk, az is nagy élmény volt, este pedig zárókoncerten vettünk részt. Először külön-külön zenéltünk, majd közösen a fertőrákosiakkal. Megtapasztalhattuk a közös muzsika szépségét. Hétfőn reggel indultunk hazafelé, de útbajettünk Kaposvárt, Mernyét, ez utóbbinál koncerteztünk is. Kedden a késői órákban érkezünk haza.

Elmondhatjuk, hogy ez a júliusi hónap nagyon sokat jelentett a fúvószene-

karunk életében.

Ahhoz, hogy ezek a rendezvények létrejöjjenek támogatókra volt szükségünk. Ezúttal is köszönetet mondunk a Helyi Önkormányzatnak, a LARIX közbirtokosságnak, a TERCS közbirtokosságnak, a Felcsík Kistérség Társulásnak, Hargita megye Tanácsának, a Communitas Alapítványnak, Gábor Tibor karcfalvi polgármester úrnak és Baltigh Márta fertőrákosi polgármester-nőnek.

Bálint Zoltán karmester, a fúvószenekar vezetője ezúton köszöni a gyerekeknek, hogy tiszta szívből vettek részt úgy a fúvóstáboron, mint a turnén. A szülőknek is köszönet és hála, hogy ebben a nagy dologidőben nélkülözték a gyerekeiket. Ugyanakkor köszönet a Mártonffy György Általános Iskola vezetőségének, hogy segítették a tábor jó körülmények közötti lebonyolítását.

Bálint Bernadette

A VAKÁCIÓ BŰVÖLETÉBEN

Nem sokkal egy elég kimerítő fúvószene-táborozás és a vasárnapi zárókoncert után mindannyiunk örömeire elindulhattunk kirándulni Fertőrákosra, hogy a táborban tanultakat bemutathassuk testvértelepülésünk lakóinak.

Különben az itthoni tábor egyik célja az volt, hogy felkészüljünk a magyarországi kirándulásra. Menetközben egy rövid látogatást tettünk Budapesten a Parlamentben. Első nap Fertőrákoson a faluval ismerkedtünk, megnéztük a Kőfejtőt, a Kalcitkristály Múzeumot, a Polgármesteri Hivatalt, az

óvodát. Minden este együtt próbáltunk az ottani zenekarral, készültünk a vasárnapi koncertre a Püspöki Palota Udvarában. Ezenkívül több alkalommal is fürödtünk a Fertő-tóban, s nem csak fürödtünk, de kenutunk és hajókáztunk is, kipróbáltuk a hajón zenélést is, ami mindannyiunknak nagyon tetszett. Egyik nap Sopronba is jártunk, megnéztük a Lignum Látogatóközpontot, ahol mindenki feltalálta magát, volt zenesarok, kirakós játékok, fafajta játékos megismerése stb. Hazafele megálltunk a Kaposvári Virágfürdőnél, ahol

fürödtünk, csúszdázunk, úszkáltunk. Majd nagy fáradtan megérkeztünk Mernyére, de ott se hagyhattuk volna ki, hogy egyet ne fújunk az ottani közönségnek. Utolsó előtti állomásunk Székesfehérvár volt, ott mindenki vásárolhatott egy kis ajándékot az otthoniaknak.

Felejthetetlen élményekkel tértünk haza, volt mit meséljünk az itthon maradt ismerőseinknek.

Gábor Szidónia

AMERIKAI ÖNKÉNTESEK KARCFALVÁN

A vakáció közepén ismét gyerekzsivajtól hangos délelőttönként az iskola környéke. Július 21-én három önkéntes érkezett településünkre, akik három hétig napi rendszerességgel oktatták az angolul tanulni vágyókat. A program a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat nagyváradi szervezete és az amerikai Learning Enterprises szervezet segítségével jött létre. A Learning Enterprises

egy amerikai nonprofit szervezet, ami beszélgetésen alapuló angol nyelvoktatással foglalkozik az egész világon. 1992-es alapítása óta több különböző országba küldött önkénteseket.

Carolyn Shoen és Melissa Nicols Észak-Amerikában, Emily Fletcher pedig Londonban nevelkedett, de mindhárman Washington DC-ben tanuló egyetemisták. Nagy lelkesedéssel tartották nap mint nap az órákat. Délelőttönként az óvodásokkal, kisiskolásokkal majd V-VIII. osztályosokkal foglalkoztak, az esti órákban pedig az angol nyelvtanulás iránt érdeklődő középiskolásokat és felnőtteket oktatták. A tavalyhoz hasonlóan az idén is sok gyerek kapcsolódott be a programba, naponta mintegy 60-70 gyerek, illetve 20-25 felnőtt és középiskolás vett részt az órákon. Hétvégeken valamint délutánonként a környék nevezetességeivel ismerkedtek: vártemplom, Madicsa, Nagylok, Dugásfürdő, Csonkatorony, Egyeskö, Csíkszereda, Csíksomlyó, Lázár kastély. De kipróbálhatták kez ügyességüket a László Zsolt kerámiaműhelyben, megcsodálhatták a Mózes gyapjufeldolgozó manufaktúrát és korcsolyázhattak is a műjégpályán, betekintést nyerhettek a Csíkszeredában zajló városnapok programjaiba is.

Köszönjük a befogadó családok önzetlenségét, hogy támogatták a programot. Várjuk további befogadó családok jelentkezését, hogy jövőre is megszervezhessük a kiváló nyelv tanulási lehetőséggel bíró programot.

Kelemen E.

MAROSFŐI TÁBOROZÁS

Az idei nagyvakációt a 4. osztályosok bibliás táborával kezdtük Marosfőn. A tavaly első alkalommal került megrendezésre az elsőáldozók „edzőtábor”, melyben a dánfalvi, jenőfalvi és karcfalvi gyerekek vehettek részt. Most ezt a társaságot vártuk vissza új kalandra "Ezt látnod kell!" jelmondat alatt felhasználva a KOEN alapítvány bibliástábori anyagát, számos ötletét.

A résztvevő gyerekek az elmúlt egy év alatt sokat fejlődtek. A táborban az interaktív programok mellett rengeteg játékra került sor. Sasse Jankó örökös társunk volt, tőle és vele tanultunk meg alapvető dolgokat. A szentírási történetek a csoportvezetők által, színdarab formájában kerültek bemutatásra, s hogy az élmény maradandóbb legyen, a gyerekeket is bevontuk az előadásokba. A rövid bemutatókat tartalmas csoportbeszélgetés követte. Mindenki elmesélte személyes élményeit, tapasztalatait az elhangzott történettel kapcsolatban.

A vak ember gyógyulása után például a gyerekek is kipróbálhatták, milyen a sötétben tapogatózni, más értekeinkre hagyatkozni. Felfedeztük, hogy nem csak testi,

hanem lelki vakság is létezik. Szombat délután akadályversenyen mérettettek meg a csoportok, ügyességüket és tudásukat próbára tevő akadályokkal találkoztak. Énekszóval gyógyították meg a néma lányt, rövidlátó nénit vezettek el az élet vizéhez, a fiúk virágokkal kedveskedtek a lányoknak és egyéb kalandos állomások vártak rájuk. Az utolsó estét minden csapat a saját vicces előadásával koronázta meg. Megszületett a Sasse híradó is, melyet így reklámoztak: „Következő műsorunk 11 éven felülieknek csak kiskorú felügyelete mellett tekinthető meg. Nagyothallók számára jobboldalon látható a segítség.”

A tábor szentmisével zártuk, melyen rajtunk és a helybelieken kívül a körzeti házashétvégés családok is részt vettek. Ismételten hálát adok Istennek és a közreműködő személyeknek, hogy ez a tábor megvalósulhatott! Visz'lát jövőre!

Kelemen Kinga

I. FELCSÍKI GYERMEKNAP KARCFALVÁN

A nemzetközi gyermeknap a gyerekkor fontosságára hívja fel az emberek

elsődleges célja az, hogy a gyerekeknek színvonalas, kulturált programokat nyújtson, amelyeken megismerkedhetnek

Családsegítő Szolgálat, a Zöldszekélyföld Egyesület és a felcsíki nemezelő önkéntesek szerveztek szórakoztató programokat.

A rendezvény segíti a tanulók társadalmi beilleszkedését, egyéni és szociális kompetencia fejlesztésüket, így hasznosága megkérdőjelezhetetlen és sikere is beigazolódtott. Ezért a hagyomány vonalán elindulva a Felcsíki Gyermeknapot érdemesnek véljük megszervezni a jövőben is. Jövőre izgalmas játékokkal készülünk az ovis gyerekek részére, illetve tovább bővítjük a kínálatunkat az I-IV osztályos diákok számára. Az V-VIII osztályosok pedig már készülnek, hiszen a vándorkupa megszerzésére 2014-ben újra lehetőség adódik.

Ezúton is szeretnénk megköszönni támogatóinknak, partnereinknek a segítséget, a tanároknak és minden olyan

figyelmét, jelezve azt, hogy szeretettel, megértéssel és odafigyeléssel segíteni kell őket a felnőtté válás útján, hogy majd értékes utánpótlásai lehessenek e világnak. A Felcsíki Gyermeknap is abból az elgondolásból született, hogy teremtsünk a felcsíki gyermekeknek egy alkalmat, ahol együtt ünnepelhetnek, játszhatnak. Mert bár más-más településről érkeztek, de mindannyiuknak azonos a hovatartozásuk, mind felcsíkiak és székeleyek.

arra törekedve, hogy a dicsőség címet -a vándorkupát-, végül saját iskolájuknak szerezzék meg.

A hat versenyszám összesítője alapján végül a csíkszentdomososi iskola csapata részesült aranyéremben és egy évre elvihette a vándorkupát. Második helyen a csíkszentdomososi iskola csapata, illetve a harmadik helyen a csíkszentdomososi iskola csapata végzett.

A rendezvényen megközelítőleg 400 gyerek vett részt. Az I-IV osztályosoknak, illetve az ovisoknak a Caritas

önkéntesnek az odaadó munkát, akik részt vállaltak a szervezésben.

Felcsík Kistérségi Társulás

zásuk, mind felcsíkiak és székeleyek.

A Gyermeknap programját úgy alakítottuk, hogy a felcsíki iskolákból érkező csapatok megmérettessenek egymással tanulmányi, sport és ügyességi vetélkedőkben egyaránt, hiszen a rendezvény

TUDJA- E, HOGY... ?

Rómában egy nyilvánosságra hozott tanulmány szerint a Getszemánikert mai olajfái egy olyan közös őstől erednek, amelyek egyikének tövében keresztre feszítése előtt Jézus imádkozott. A krisztusi korból való anyanövény dugványait a XII. században, vagy még azelőtt ültették el, – olvasható a tanulmányban. (La Croix).

*

ferencesek néven szerzetesrenddé alakult. A Csíksomlyón tartózkodó szerzetesek is ebbe a rendbe tartoznak, és évszázadok óta a rendi fogadalom jegyében végzik áldásos népnevelő tevékenységüket.

*

A szentek azok az emberek, akiknek hősiességét haláluk után a keresztény egyház elismeri, de a szentté avatás gondosan kimunkált és körültekintő vizsgálat nyomán történik. A modern szentek közül az egyik legismertebb a Lourdes-i Szent Bernadette (1844-1879), akinek látomásai nyomán Lourdes (Délnyugat – Franciaország) híres zarándokhellyé vált, ahová vidékünk katolikus hívei is időnként ellátogatnak. Sajnos az ez év júniusi árvíz elöntötte a lourdes-i barlangot, az egész zarándokhelyet, de közös összefogással sikerült az összes helyiséget látogathatóvá tenni.

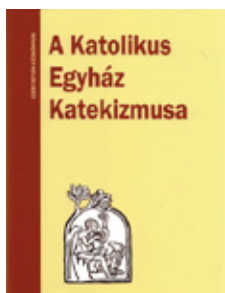
Vatikáni hírek szerint az év végéig II. János Pál és XXIII. János pápákat is szentté avatják.

*

Ezeröttszázhatvanötben a spanyolok építik fel az első katolikus templomot Észak-Amerikában, Floridában, de csak 1789-ben alakul meg az első római katolikus püspökség John Carroll vezetésével.

*

A barcelónai (Spanyolország) Szent Család Székesegyház alapköveit 1882-ben rakták le, amelyet Antoni Guadi katalán építész tervezett, de azóta sincs egészen kész: előre láthatólag 2026-ra, a tervező halálának századik évfordulójára fejezik be. A jelenlegi munkát irányító új főépítész az ötödik építész-nemzedéket képviseli e gyönyörű katedrális történetében.

*

Nemrég volt 21 éve, hogy II. János Pál pápa jóváhagyta a vallásoktatás egyetemes kézikönyvét, a katolikus egyház új katekizmusát, amelyben foglaltakat főleg a hitoktatásban résztvevők tanulmányozhatnak.

*

2369 éve, (Kr.e.356-ban) született Nagy Sándor Macedónia királya, a történelem egyik legnagyobb hódítója. Óriási lovas szobra a görögországi Theszaloniki városában a tenger partján látható.

(Általános képes Enciklopédia, I. Kötet, Novum Kiadó 2003) N.Sz.

A POLGÁRMESTERI HIVATAL TÁJÉKOZTAT!

- Nincs megállás a jenőfalvi Köves utca, Kozmák utcája, Oltmelyéke és a Vízik utcája aszfaltozásának folyamatában. A bürokrácia malmai lassan örölnék, de reméljük, 2014-ig minden rendbe jön. A kivitelezési terv jóváhagyása megtörtént, folyamatban van a közbeszerzési eljárás. Ha nem lesz fellebbezés a nyertes cég ellen, akkor szabad az út a munkálatok megkezdéséhez.

- Nemsokára megkezdődik a víz és csatornarendszer bővítése azokban az utcákban, ahol ez még nem történt meg (ha nem történik új óvás a közbeszerzési eljárás során). Így minden háztartásnak lehetősége lesz a rendszerre való rácsatlakozásra. Madarason hozzáfogtak, és ha befejezik a szennyvízcsatorna gerincevezetékekének lefektetését a Sósréten lévő ülepítőig, akkor kezdődhet a rendszer üzemeltetése.

- Az őszi folyamán sor kerül a madicsai úgynevezett „fürdőkomplexum” körüli terület bekerítésére, valamint a két borvízkút fölötti építmény teljes felújítására. Erre a célra a karcfalvi Larix közbirtokosság 25

köbméter fát adott. Az előkészített anyag száradás alatt van a munkálatok megkezdéséig. Ugyanakkor a Leader program keretében elbírálás alatt van egy pályázat, amelynek tárgya egy turisztikai menedékház megépítése Madicsában.

A megpályázott menedékház látványterve Madicsában

- Szintén a Leader-program keretében, ha mindent rendben találnak az illetékesek, a karcfalvi központ teljes felújítását végzik el (térkövezés, járda kiépítése, díszfák és cserjék ültetése stb.), valamint a jenőfalvi régi óvoda-épület múzeummá történő átalakítását is tervbe vették.

- A közbirtokosságoknak köszönhetően a nyári folyamán megtörtént a mezei utak fontosabb részeinek

javítása, amely nagy meglepetést váltott ki a lakosság körében. Így az önkormányzat azt a kevés pénzt, amely e célra rendelkezésre állt, a belső községi utak javítására, valamint a műjégpálya parkolójának kiépítésére fordíthatta.

- Amint a szerkesztőséget tájékoztatta a polgármesteri hivatal, gyenge az érdeklődés az elindított szelektív hulladék-begyűjtési program iránt, amely keretében a községlakók szelektíven gyűjtött szemetét a hivatal udvarán átadhatják. Mint ahogyan azt előző lapszámunkban közöltük, az így átadott hulladék ellenértékét leszámítják a következő

évi szemétdíj értékéből. Ezúton is felhívják a község lakóinak figyelmét, hogy használják ki ezt a lehetőséget.

A fentiekén kívül az önkormányzat tagjai és a polgármesteri hivatal munkatársai az egyháztanácsosokkal együtt a Nagyboldogasszony Napok előkészítésében is derekasan kivették részüket, hogy az itthoniak és az ideérkező vendégek is e néhány nap alatt kellemesen érezzék magukat.

A POLGÁRMESTERI HIVATAL UDVARÁN LÉTREHOZOTT SZELEKTÍV TÁROLÓBAN LEHET LEADNI MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN A LAKOSSÁG ÁLTAL SZELEKTÍVEN GYŰJTÖTT HULLADÉKOT. (FLAKON, SÖRÖSDOBOZ, ÜVEG, PAPIR, KARTON).

ORVOSTÖRTÉNELEM NÉHÁNY SORBAN

A magyar gyermekorvoslás történetében mérföldkő Csapó József 1771-ben írt gyermekorvosi könyve, melynek címe: A kisgyermek ispotálja. A mai értelemben vett gyermekgyógyászat Schöpf -Merei Ágost nevével kezdődik, aki 1839-ben megalapította a világ első gyermekkórházát, a Kisded Korházat Budapesten, ami főleg mozgásszervi betegségekkel foglalkozik. Mereinek a szabadságharcban való vezető szerepe miatt emigrálnia kellett, Manchesterben telepedett le, és munkásságával nagy megbecsülést szerzett a szakmának. Budapesten ma róla elnevezett gyerekkórház őrzi emlékét.

Egy másik orvost említve: 155 éve született 1858-ban, ifj. Bókay János gyermekgyógyász, egyetemi tanár. Édesapja id. Bókay János az akkori Stefania

gyermekkórház igazgatója, a himlőoltás országos irányítója volt. Itt kezdte el munkásságát ifj. Bókay, az édesapja irányítása alatt, ami akkor már 140 ággyal működik. Ifj. Bókay kora egyik legtekingényesebb gyermekorvosa, nemzetközileg is elismert munkáinak egyike a diftéria /torokgyík/ klinikuma kezelése, a herpes zooster /övsömör/ és a varicella /hólyagos himlő/ közötti oki kapcsolat felismerése volt. A rettegett torokgyík intubációs kezelését majd a szérumszűrését ifj. Bókay János vezette be, majd nemzetközi felkérésre a behring-féle védőoltás hatásait tanulmányozta. Mint köztudott egykor a torokgyík igen sok áldozatot követelt, az érdekesség kedvéért, Mikszáth Kálmán fia, János is e betegségben hunyt el. A Stefania

gyermekkórház igazgatása mellett 1885-től a gyermekgyógyászat magántanára, később rendkívüli tanára lesz, majd 1907-től nyugdíjazásáig a budapesti Pázmány Péter egyetem oktatója. Számos külföldi szaklap, tudományos fórum tagja, 1923-tól a MTA levelező tagja. Számos elfoglaltsága mellett tankönyvet írt a csecsemők gyomor és bélbántalmi címmel, majd Flesch Ármin és Bókay Zoltán szerzőpárossal 1900-ban kiadja A gyermekorvoslás tankönyve című munkáját, amit további három kiadás követett.

Kiváló muzsikusként is volt, foglalkozott Mozart halálának körülményeivel, Beethoven fülbajának eredetével. 1937-ben hunyt el.

Dr. Waczel Attila főorvos

HA A KUTYA SÜRGŐSEN BOLHÁS...

Bizony sürgős lesz a bolhák dolga is... mivel szombaton csak sürgősségi ellátás van az állatorvosi rendelőkben. Gyakran érkezik ilyenkor néhány hete igencsak vakarózó házi kedvenc, akinek a vakarózása csak eddig a szombatig várhatott.

Jellemző, hogy szintén a "Szombaton csak sürgősségi ellátás" feliratra hivatkozva sürgősen be kellene oltani szopornyica ellen a kutyát, nehogy még a végén hétfő virradóra utolérje a veszélyes vírus, mert úgy-e 2 hete meg kellett volna kapnia az injekciót, de addig haladt s maradt, hogy... szombat lett. Nagy kedvence mindenféle az állatorvosoknak, amikor este 23 óra magasságában az a bejelentés érkezik telefonon, hogy "a disznó reggel 8 órától akar malacozni, de nem tud." Ilyenkor már a végsőkig kimerült állat a császármetszést nem biztos, hogy túléli, a malacok szintén, tehát ha műtét nélkül nem tudjuk megellelni, elkétség. Nem ritka, hogy olyasmi lesz sürgős szombatra, amin már a hét folyamán végigment az ecettel dörzsölés, a paponya gyökér fülön való átfűzése, az orronsütés, a vérütés, a

vízvetés, a lóbalzsammal kengetés, valamint a lassan ezen módszerekhez sorolható bűvös PenStreppppp... (penicillin és sztreptomycin kombinációjú készítmény, de nem kell magyaráznom). Ha arra a kérdésre, hogy mióta beteg az állat a válasz 2 nap fölött van és antibiotikumra van szükség, penicillinnel és sztreptomocinnel nem érdemes indítani, mert azt biztosan adtak már neki házilag. Hogy mennyit? "Legalább egy kicsit, az nem árt, ha nem használ"- nem is sejtve, hogy a megfelelő dózis alatt adagolva vagy az ilyen "egy nap adtuk többször nem" módszerekkel a baktériumokat csak szoktatjuk ellenszerekhez, hogy jól megerősödjenek, később pedig ámulunk, hogy már semmire nem válaszol a szervezet, legyen szó emberről vagy állatról. Nem kevésbé dühítő, ha egy ló lába azért nem gyógyítható, mert addig haladt maradt a konzultáció, vagy csak két szomszéd konzultált hetekig, és jobbnál jobbabbak voltak az ötletek, ami a borogatást illeti, hogy becsontosodott a sérülés, kibogosodott az ízület, ha nem is fáj szegénynek, de nem lesz már túl "piacos". Olykor a fiatal állatorvos elgondolkodik, mi történhetett az istállóba bekötött lóval, aki körül sehol egy szűrős eszköz, mégis vagy 3 egymástól egyenlő távolságra eső lyuk van az oldalán olyan pici, de mély sebek minimum 2 naposak felülfertőzve. Na mi? Tapasztaltabb lódoctornak mesélve egyből megvan a válasz...Hát a gazda a villával fenyítette a jószágot, de mégsem

mondhatja el mit tett, aztán ha kiderülne a dolog, egy bűvös passzív szerkezetű mondattal hárítható a felelősség: "megszűrődött." Az is megesik nem ritkán, hogy este 20 órakor egyszerre csak "kifut a víz" egy 80 kg -os borjúból, pedig annak aztán nem volt gyomormenése, a lósódsi tea és az a bizonyos sárga por csak véletlenül került az istállóba ahol, természetesen vagy 2 üres PenStrepes üveg is hanyódik... Ha a sárga por nem segít 2 nap után, nem kell erőltetni, mert így jutunk el a "menthetetlenül dehidratált, felakadt szemű, félholtan fekvő borjú" című képhez .

Ez nem helyi probléma, mindenféle így van...de érdekes módon csak a MI ORSZÁGUNKBAN és nem csak az állatoknál, hanem az embergyógyászatban is, hisz hajlamosak vagyunk halogatni a problémákat, aztán amikor már halaszthatatlan a baj, este késő vagy hétvége lesz. Szeretjük halogatni az orvost, pedig vannak helyzetek, amikor nem szabad...

Dr. Antal Lilla

ÚJRA EREDETI POMPÁJÁBAN TÜNDÖKÖL A FELÚJÍTOTT ORGONA

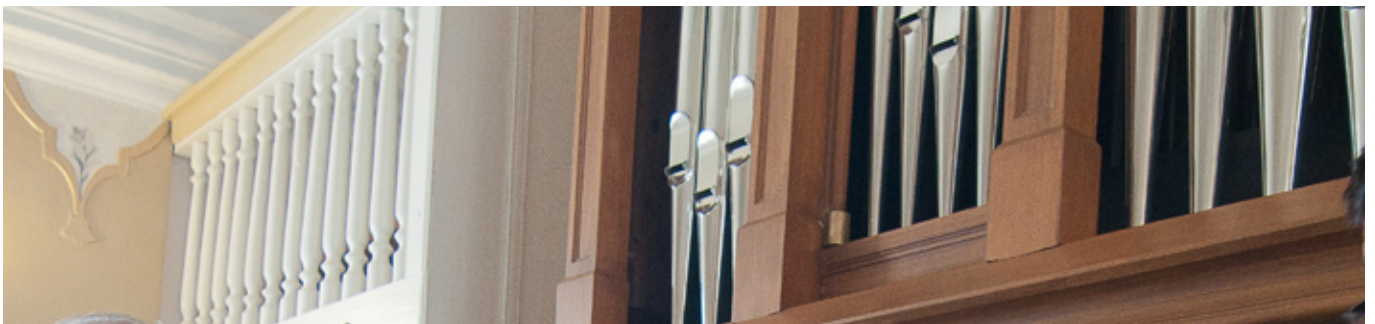
Mint ahogyan közégünk lakói is bizonyára tudják, a karcfalvi Nagyboldogasszony templom orgonája nemrég teljes körű restauráláson esett át, csakúgy mint a templom. A felújításra Bartis Szabolcs orgonaépítő mester gyergyószentmiklósi műhelyében került sor. Az alábbiakban néhány adatot közlünk a hangszerről:

Az orgona építője Angster József pécsi orgonaépítő mester. Építési ideje 1893. A hangszer mechanikus csúszkaláda rendszerű, 12 regiszteres, 8 regiszter a manuálon, 4 regiszter a pedálon. Az orgonában összesen 624 síp van, amelyekből a leghosszabb 5,5 méter, míg a legkisebb 2 cm hosszú. Az orgona azon kevés hangszerek közé tartozik, mely teljesen megmaradt eredeti állapotában, azért is volt fontos a restaurálása. Homlokzati sípjait az első világháborúban elrekvirálták. Az orgonaház is többször át volt festve. A felújítás alkalmával az eredeti festés lett visszaállítva.

Az Angster József által épített orgonákból Erdélyben jelenleg öt van, amelyik megmaradt eredeti állapotában. Létezik még egy ugyanilyen orgona is, mint a karcfalvi, de azt időközben átépítették.

Nagy örömmel nyugtázzuk, hogy a vártemplom egyik nagy éke is immár Nagyboldogasszony ünnepére a helyére került.

CÉLJUK A VADÁLLATOK KÖZELEBBI MEGISMERTETÉSE

A közelmúltban Sepsiszentgyörgyön nyílt meg az egész Erdélyben egyedülállóan mondható Székelyföldi Vadászati Kiállítás. Az ott látható trófeák között vannak adományként falutársunknak, KEDVES LÁSZLÓNAK, a Hargita Megye Vadásztervező Klub igazgatójának trófeái is, valamint több híres erdélyi vadász adományai. SÁRKÁNY ÁRPÁD például, az Országos Vadászati Tanács tagja, a múzeumi kiállítás ötletgazdája, százezer euró értékben

mintegy 70 trófeát adományozott az intézménynek.

A vadászkiállításon a kitömött állatok,

trófeák mellett a különféle vadak nyomával, hangjával is megismerkedhetnek a látogatók, de van vadászszoba, medvebarlang, állatsimogató, és egy olyan virtuális vadászterem, ahol lézeres puskával lehet vadászni.

Ha utunk arra visz, érdemes az állandó kiállítást megtekinteni, gyermekeinknek élményekkel tele örömet szerezni. (NSZ)

FIATALJAINK AZ EZER SZÉKELY LEÁNY NAPJÁN

Minden év július első szombatján megszervezik az immár hagyományossá váló Ezer Székely Leány találkozót, a csíksomlyói nyeregben. Megelevenedik a múlt és újrászületnek az örök érzések. Nem csak a szűkebb régióból, hanem egész Székelyföldről és Moldvából is érkeznek táncsoportok és népdalénekesek, sőt az utóbbi években már külföldi résztvevőknek is tapasztolhat a közönség.

2013. július 6-án húsz lelkes fiatal gyönyörűen felöltözve hagyományos viseletünkbe, a templomunk alatt gyülekeztek és nem rettentek vissza az ég haragjától sem, két szekérrel indultak el, és képviselték községünket ezen a neves rendezvényen. Az Ezer Székely Leány Napja rendezvény nyitányaként közös táncot roptak Csíkszereda központjában, a Szabadság téren több mint ezer székelyruhába öltözött leány és legénnyel. A közös tánc után, szervezeten kivonultak

a résztvevők a kegytemplomba, ahol Urbán Erik ferences testvér szentbeszédében elmondta, hogy a Jóisten ide teremtett minket, ide álmódott meg, és itt van a feladata mindannyiunknak. A szentmise után a nyeregben folytatódott a program, ahol köszöntötték a résztvevőket, majd elkezdődött a hagyományörző csoportok fellépése. A rendezvény ideje alatt csodálni és válogatni lehetett több mint hatvan kézműves-kiállító terméke között.

Említésre méltó, hogy néhány szülő és a közösségért tenni vágyó személyek, két sátrat húztak fel Somlyó oldalába, ami a székelyruhás fiataloknak menedéket biztosított a napsütés, vagy az eső elől. És ez nem volt minden, hiszen a fiataloknak ebédet főztek és vízzel kínálták, ami nemes gesztus volt tőlük!

A Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes előadása végén mindenkit

meghívott a Tündérországba játszódó nagy közös táncba, miután elkészült a már hagyományos közös fotó. Idén 1726 leányt és 826 viselőt öltözött legényt vettek lajstromra, a legfiatalabb székely leány mindössze nyolc hetes és barátnője tíz hetes volt, ők természetesen anyukájuk kíséretében érkeztek. Legtöbben Csíkszentsimonból jöttek, 185-en, így ők vehették át az esketőszekeket és ők lesznek a 2014-es találkozó házigazdái.

Kicsit fáradtan, kicsit megázva, de élményekkel tele érkeztek haza fiataljaink a rendezvényről, és jókedvüket a helyi kultúrotthonban még egy záró táncsal tetézték.

Kozma Anna

SZÓLÁSOK, MONDÁSOK

Régi kalendáriumokból tallózva

Megvendégelték az ajtó mögül = megverték, ellát-
ták a baját.

*

Hosszú alku a házasság = a házasság sok kölcsönös
engedménnyel jár.

*

Kövér, mint a trombitás angyal = pufók arcú.

*

Úgy jön, mint az anyatetű = nagyon lassan jön.

*

Nem tud menni az asztagra, felébredt a bélszagra
= beteget színlel, de enni (valamely kellemes dolgot
művelni) jól tud.

*

Fából, de nem igazából = mondják, amikor kétel-
kednek valaki szavában.

Belenéz a tormás fazékba = sír.

*

Kacag a fazekas = mondják, ha eltörik a
cserépedény.

*

Kelj fel, most estél el = most vagy bajban, most
légy okos.

*

Nincs rá flastrom a patikában = nem lehet rajta
segíteni.

*

Törd ki fogad, feküdj bölcsőbe = gyerekesen visel-
kedő embernek, illetve ilyen emberről mondják.

*

Én bírom, csak a föld bírja! = ne félts te engem,
elbírom én a szóban forgó terhet!

*

A SZÉKELYEKRŐL

Székely és a fia elmennek fát vágni, a gyerek azonban
megunja apja folytonos okoskodását és kötekedését, és bele-
vágja a fejszét az apja hátába. Az öreg összeesik, vergődik,
majd megkérdezi a fiát:

- Fiam, ez direkt vót, vagy csak úgy viccből?
- Ez nagyon is direkt volt, édesapám - mondja a gyerek.
- Akkor jóvan, mert viccnek eléggé durva lett volna.

*

Baba született székelyéknél. Pár év eltelik, a gyerek szépen
halad: jár, mosolyog, játszik. Egyetlen baj, hogy beszélnie is
kellene már, de az csak nem szólal meg. Betölti a hat éves
kort, de semmi.

Aggódnak a szülők, orvoshoz is viszik. Az mindent rend-
ben talál, a némaság oka számára is titok.

Az idő múlik, végül is a szülők beletörődnek. Ha nem
beszél, hát nem beszél, csakis az ő fiaeskájuk.

Valahol a gyerek 14. születésnapja körül ebédelni ül össze
a család. A tányérokban gőzölög a húsleves.

Egyszer csak megszólal a gyerek:

- Sót!
- Az egész család meglepődik.
- Jajj, de boldog vagyok! - szól az anyja. - Te beszélsz
fiam?
- Beszélek.
- Hát az isten szerelmére, eddig mér nem mondtál
semmit?
- Eddig elég sós vót a leves.

*

Az öreg székely ül a hintaszékében az udvaron. Egyszer
csak egy limuzin gurul a ház elé. Kiszáll belőle egy öltö-
nyös ember és azt mondja:

- Emlékszel rám, apám, én vagyok a fiad, akit elküldtél
10 éve a városba dohányért. Azóta meggazdagodtam, meg-
nősültem és híres lettem.
- Jó, jó, - mondja a székely - de hol a dohány?

ILLIK TUDNI

A kapott ajándékot illik azonnal kibontani, megtekinteni és megköszönni. Ne mulasszuk el
gondosan elhelyezni, a hanyagul ledobott ajándék sérti az ajándékozót.

Az ajándékról az árcédulát távolítsuk el, és a blokkot se hagyjuk a csomagban, de őrizzük meg
az esetleges csere érdekében.

A gondos, díszes csomagolás emeli az ajándék értékét, ez is örömszerzési szándékunkat hang-
súlyozza. (*Történelmi Magazin, 2013*).

ÓRA UTÁN

- Képzeld, anya, ma én feleltem a legjobban!

- És mit mondtál?

- Hogy a feketerigónak három lába van!

- De hiszen a feketerigónak csak két lába van...

- Nem számít, én jártam legközelebb az igazsághoz. A többiek...

VÍZSZINTES: 1. Fáradtságot relaxálással elűz. 7. Kíméletlenül tipor. 12. Domján...; Jászai Mari – díjas színésznő (1932-1972). 13. A bűvárfelszerelés része. 15. Fejünk része. 16. Piperkóc, régies szóval. 17. Francia női magazin. 18. Esernyő része. 19. Magasugró ellenfele. 20. Verseny tárgyalás. 22. József Attila költeménye. 25. Német férfinév. 26. ... székér, Moldova György kötete. 28. Kelmét készít. 30. Száját nagyra nyit. 31. Szoknyán lévő hasíték. 33. Spanyol és svéd autók jelzése. 34. Néprajzi, valamely népet jellemző. 63. Company, rövid. 37. Lepergő (vakolat). 39. Jogvita. 40. Elhagyja a fekvőhelyét. 41. Apró, csekély. 42. Jut eszembe! 45. Asszonyokra, lányokra jellemző. 47. Ilyen méretű. 49. Hibázik. 51. Záróműsor. 53. Hozzálát. 55. Felénk igyekszik. 57. Levelek, küldemények. 58. Nyáját a mezőre kihajt és ott őriz. 60. Az emeletről a földszintre jut. 61. Az egyik szülőre vonatkozó. 62. Papagáj is lakhatja.

FÜGGŐLEGES: 1. Ruhatisztító eszköz. 2. Tartós, huzamos (betegség). 3. Fáradó. 4. E helyen lévő. 5. Mindig kutyául érzi magát! 6. A vicc poénja. 7. Mészárosbárd. 8. Agrártudományi egyetem, rövid. 9. ... sas, ragadozó madár. 10. Buzdító kiáltás a bika- viadalon. 11. Enyhe ittasság. 14. Mely személyé? 18. Esetleg. 21. Ugyanaz, szintén. 23. Harangszó jelzője lehet. 24. Színész, énekes, gitáros (Tamás). 27. Régi űrmérték, kb. 8 dl. 29. Terménytároló eszköz. 31. A

1	2	3	4		5	6		7	8	9	10	11
12					13		14					
15						16						
17					18					19		
	20				21			22	23			
24		25							26		27	
28	29				30			31				32
33			34					35			36	
37		38				39				40		
	41				42				43			
44		45		46		47					48	
49	50			51	52				53			54
55			56					57				
58								59		60		
61						62						

cipő hátsó része. 32. Amerikai mérnök, a forgópisztoly feltalálója (Samuel, 1814-1862). 34. Listavezető. 35. Patak a Zalai-dombságban. 38. Szinte. 40. Betegség (egy) meghatározott előfordulása. 43. ... torony, Paul Newman és Steve McQueen főszereplésével készült amerikai film (1974). 44. Bányászlány Jókai Mór Fekete gyémántok című regényében. 46. Somogy megyei fürdőhely lakosa. 48. Közép-amerikai indián nép tagja. 50. Paradicsom. 52. Rosszat tesz. 54. Hóból apró, jégszerű szemcsékké fagyott csapadék. 56. Aromás ital. 59. A tantál vegyjele.

**A lapszám
megjelenését
támogatták a karcfalvi és jenőfalvi
közbirtokosságok, valamint a Bethlen
Gábor Alap Zrt.**

SZÉKASZÓ

Szerkesztők:

Szőcs László

Németh Szilveszter

Számítógépes tördelés: Szőcs László, Ádám Gyula
A nyomdai munkálatok az Alutus Rt. nyomdában
készültek

A fotókat Ádám Gyula, Macalik Ernő és Szőcs
László készítette

Tel: 0734-993740

E-mail: szocslac@yahoo.com